

FRANCIA ELEMÉK KORSZIKA OLASZ NYELVJÁRÁSÁBAN

Bottiglioni új nyelvátlasza, az «Atlante Linguistico Etnografico Italiano Della Corsica», végre megmutatja, hogyan is oszlik meg a valóságban földrajzilag a korszikai nyelvjárás szótári anyaga. Most már meg lehet kísérelni a szótári anyag rétegeződésének vizsgálatát, valamint a sziget élő nyelvét alkotó rétegek egymásrakövetkezésének a megfigyelését.

A korszikai nyelvjárásokról lexikális tanulmányt készíteni, természetesen sokkal bonyolultabb feladat, mint az, első pillanatra látszik. Igaz, hogy ma a korszikai tájszólásokat a toszkán nyelvjárások közé kell sorolnunk, minthogy eredeti külsejüket az erős toszkán behatásra egészen megváltoztatták. Azok a jellegzetes jegyek, amelyeket a Pomontinosud-tájszólásban ² lelhetünk, igen régi és már jó ideje túlhaladott állapotokra vonatkoznak. A nyelvészeti probléma mindazonáltal továbbra is hármassá marad: a praetoszkán korszikai nyelv, a toszkán befolyás és alakulás, és végül a francia áthatás.

Cyrnos szigetének küzdelmes történelme befolyásolta a nyelvi adottságokat és következésképpen nyelvének szókincsét is. A korszikai szó-

² Ezt a legrégebbi elemeket megőrző tájszólást Bottiglioni nevezi így. A korszikai dialektus három fő változatát különbözteti meg a romanisztika: délről, *oltremontano*; cismontano és északkeleten a *capocorsino*. L. bővebben: P. E. GUARNERIO: *I dialetti di Sassari, della Gallura e della Corsica*. «Archivio Glotto-

logico» XIII.—XIV. és idem: *Il Sardo e il Corso in una nuova classificazione delle lingue romanze* ibidem, XVI.; továbbá «Kritischer Jahresbericht über die Fortschritte der rom. Phil.» IX, 1. és *Il Dominio Sardo* a «Revue de dialectologie romane», III. évf.

kincs rétegeződéseinek tanulmányozásakor nem szabad elfelednünk azt a közismert tényt, hogy milyen nehéz, jóformán lehetetlen, egészen összeállítani egy nyelvjárás történetét; áll ez sajátlagosan a korszikaira, amelynek hosszú korszakai szinte ismeretlenek. Ennélfogva a különböző szavak történetének vázolásánál nagyrészt a lexikális rétegek túlnyomóan jelenlegi megoszlására vonatkozó kutatásokra vagyunk utalva. Nem szabad azonban elhanyagolnunk a praeromán kérdéseket, sem pedig a meglévő nyelvemlékek adatait. E terjedelmesnek ígérkező munkát mind az idő, mind a kutatási nehézségek miatt korlátoznunk kellett. És így magyarázható, hogy ebben, a tárgyhoz képest túlrövid cikkben a korszikai szókincs rétegeződésére vonatkozó tanulmányaim első tárgyaként, az utolsó és legújabb elemet veszem vázlatos vizsgálat alá: *a korszikai tájszólások gallicizmusait*.

Francesco Domenico Guerrazzi már 1857-ben észrevette a különböző városi korszikaiktól beszélt olasz nyelvben a gyakori gallicizmusok előfordulását.² A korszikai nyelvjárásban író szerzők művei sem mentesek egy idő óta bizonyos gallicizmusoktól, jóllehet nagyobb hazai nyelvtisztaság benyomását keltik összességükben. Azok a felületes megfigyelők, akikre nagy hatással volt a korszikai nyelvre gyakorolt francia befolyás, már jó ideje látták, hogy az uralmi nyelv lexikális eleme lassanként megtelepedett a nyelvjárásban. Ideje tehát, hogy a korszikai szótárnak ezt az elemét értékeljük. Külön tárgyalása még hiányzik; szeretnék tehát egy előzetes munkát végezni, mintegy a kérdés rendszeres és végleges kidolgozásának a vázlatát. Ezek szerint e cikk tárgya a Korszika nyelvjárásába beszívárgott francia (különösen lexikális) elemek szerény analízise.

Azokból az adatokból, amelyeket³: Edmont «Atlas Linguistique de la France» — «Corse» c. nyelvatlaszában (igen gyakran ellentmondók!),

² F. D. GUERRAZZI: *La Torre di Nonza*. Tip. Guigoni, Torino, 1857, 62 l. és 162 l. (jegyzet).

³ *Bibliográfia és rövidítések:*
Almanaccu di «A Muvra», Aiacciu. — «A Muvra», ghiurnale di e Pieve di Corsica. Aiacciu. — «L'Annu Corsu», Marseilles. — «Archivio Storico di Corsica», Roma. — ALC = *Atlas Linguistique de la France*, publié par J. GILLIÉRON et E. EDMONT: *Corse*, fasc. I—IV, Paris, 1914—15. — ALEIC = *Atlante Linguistico Etnografico Italiano della Corsica* di Prof. GINO BOTTIGLIONI, promosso dalla R. Università di

Cagliari, Pisa 1933 s köv. évek. — Alf. = =P. TOMMASO ALFONSI: *Il Dialetto Corso nella parlata Balanina*, Livorno, 1932. — Babb. = U BABBUIU: *Una Filza di Francesismi* (colti nelle parlate dialettali corse), Aiacciu, 1926, «A Muvra». — Carlotti = =DUMENICU CARLOTTI: *Lessicu comparativu Corsu Italo Francese*, Pisa, 1924. — CERNENSI = MATTEO CERNENSI (MATTEI-TORRE): *Vocabulariu di a Custeru*, Aiacciu, 1926. — Samp. = U SAMPETRACCIU: *Salvemu u Dialettu!* az 1935. évi *Almanaccu di «A Muvra»*-ban, 41, 97, 137, 185. ll. — Salv. = C. SALVIONI: *Note di Dialettologia*

a nyilvánvalóbb gallicizmusokat összegyűjtő jegyzékekben, a különféle dialektális szótárakban, valamint a korszikai írók⁴ népnyelven írott műveiben találhatunk — ha nem is egészen teljes, de eléggé kiterjedt képet kapunk arról az állandó behatásról, amelyet a francia hivatalos államnyelv kétségtelenül gyakorol erre a túlnyomólag olasz típusú dialektusra. Megkíséreltem megrostálni és rendezni az ALC-ben nagy bőségben szereplő adatokat, (e nyelvatlasz szerzője ugyanis «kutatásai és vizsgálatai» alapján, a legnagyobb fesztelenséggel sorolja a korszikai nyelvjárást a francia tájszólások közé⁵!) és a lehetőséghez képest más, biztos és pontos adattal egészítettem ki azokat. Az ALC-ben összegyűjtött számos francia elem további kritikai vizsgálatánál Bottiglioni alapvető munkáját (ALEIC) használtam fel. Ez végre pontos tudományos szigorral mutatja ki az e tárgyban tett edmonti állítások tévedéseit. Az ALEIC összehasonlítása a francia nyelvatlással nemcsak teljesen

Corsa, (R. Istituto Lombardo di Scienze e Lettere) Estratto Rendiconti vol. XLIX, Pavia, 1916. — Guarn.=P. E. GUARNERIO: *Note etimologiche e lessicali corse*, RILomb, XLVIII, 1916. — Guarnerio Nn.=P. E. GUARNERIO: *Nuove Note* stb., ibidem, vol. XLIX, 1916. — Falc.=F. D. FALCUCCI: *Vocabolario dei dialetti, geografia e costumi della Corsica*, Cagliari, 1915. — Bottiglioni «Penetrazione»=GINO BOTTIGLIONI: *La penetrazione toscana e le regioni di Pomonte nei parlari di Corsica*, Estratto da «L'Italia Dialettale» anno II, vol. 2., fasc. 2., anno III, vol. 3, fasc. 1. 1926. — GINO BOTTIGLIONI: *Elementi prelatini nella toponomastica corsa*, in «L'Italia Dialettale» (Suppl. I, serie I, gennaio 1929). — GINO BOTTIGLIONI: *Particolarità sintattiche dei dialetti corsi*, in «Corsica Antica e Moderna» estr. I., 1932., n. 3. — GINO BOTTIGLIONI: *Il rafforzamento sintattico della consonante iniziale nei dialetti corsi*, in «Revue de Linguistique Roman». T. IX, 1933 (35—36). — GINO BOTTIGLIONI: *L'ortografia delle parlate corse nell'uso degli scrittori* in «Rivista Italiana di Letteratura Dialettale» A. III, n. 1. — GINO BOTTIGLIONI: *Lingua, etnografia e folklore della Corsica*, in «Lares» A. 3, n. 3—4. — RETO BEZZOLA: *Abbozzo di una storia dei gallicismi italiani nei primi secoli (750—1300)*, Zurigo, 1924. — W. MEYER-LUEBKE:

Romanisches Etymologisches Woerterbuch, 1935. — W. M. — LUEBKE-BARTOLI-BRAUN: *Grammatica storico-comparata della lingua italiana*. Torino, 1901. — W. MEYER-LUEBKE: *Grammatik der Romanischen Sprachen*. — WAGNER, M. L.: *Lautelehre der suedesard. Mundarten*, in BhZRPh., XII, Halle a. S., 1907. — FRANCESCO DOMENICO GUERRAZZI: *La Torre di Nonza*, Torino, 1857. — P. VATELAPESCA (P. LUCCIANA): *Per un fruscettu*, Bastia, 1902. — SANTU CASANOVA: *Primavera Corsa*, Bastia, 1927. — MAISTRALE: *Risa e Canti, Cummidiole, Canzone e Stalbatoghi, Lamenti*, Aiacciu, 1924. — D. CARLOTTI: *Manuale di Parlata Corsa*, Aiacciu, 1925. — ARRIGHI: *A lingua corsa*, in «L'Annu Corsu», Nice, 1924. 219—233. l. — ANTONE BONIFACIO: *A prima grammaticHELLA corsa*, Bastia, 1925. — L. CAMPANA: *Mémoire sur Dialecte corse*, in «R. C.» XXVII, XXVIII, XXIX, XXX: 65 s köv., 103 s köv., 135 s köv. és 166, s köv. II.

⁴ Ez utóbbiaknál elsősorban az u. n. «autonomistá»-k írásaira szorítkoztam, mert ők a népnyelven való írásnál bizonyos elővigyázatossággal járnak el, és így az általuk használt gallicizmusok különleges értékűek.

⁵ BOTTIGLIONI: *Lingua, Etnografia e Folklore della Corsica*. I l.

igazolja Salvioni, Bottiglioni és más romanista tudósok⁶ Edmont fel- sorakoztatott anyagára és főleg számos gallicizmusára vonatkozó fenn- tartásait, hanem az ALEIC a maga nyelvi és néprajzi tartalmával, amelyet a nép szájáról a korszikai lelkületnek és természetnek tökéletesen megfelelő módon gyűjtöttek, lehetővé teszi, hogy a sziget valamennyi tájszólását minden megnyilvánulásában tudományosan körvonalazzuk.

A többi forrással természetesen nem kellett ekkora körültekintéssel és elővigyázattal eljárnom, éppen ezért aránylag rövid idő alatt sikerült összegyűjtenem elég tekintélyes anyagot,⁷ amely ha nem is képviseli a nyelvjárás egész francia elemét, mindazonáltal azt hiszem, igazolja az általam vázolt végső következtetéseket, amelyek meghatároznák ennek a politikai és kulturális fennhatóságtól kegyelt és támogatott nyelvi behatásnak a korszakát és erejét.

A különféle vonatkozású gazdag anyagot meghatározott kate- góriákba⁸ sajtóságos logikai kritériumokra alapítva csoportosítottam, hogy világosabban tűnjék ki szemben az egyszerű abc sorrenddel, milyen fogalom-sorozatban volt nagyobb a francia behatás. Így jobban lehet majd meghatározni ennek a folytonos kulturális befolyásnak sok- oldalú történelmi alakulását. Látni fogjuk, hogy mennyire új ez a behatás történelmi okoknál fogva; be kell azonban őszintén vallanunk, hogy éppen olyan erős a közismert politikai okok miatt.

A korszikaiak kölcsönszávaiban a társadalmi háttérre vonatkozó nyelvi elemekhez képest azt látjuk, hogy a francia behatás közvetlen. Azonkívül nemcsak a politikai terjeszkedésnek és a kulturális felsőbb- ségnek köszönhető befolyásról van szó, hanem a kétnyelvűség hatásairól is. Bizonyos, hogy a francia kultúrának meg a francia uralomnak igen fontos szerepük van, legalább egyes szempontokból — (és ez a tiszta megkülönböztetés a korszikai nyelv valódi és vélt galliciz- musai között most már teljesen biztossá vált az ALEIC révén!) — a mai szigeti tájszólások szókincsének alakításában. Különben a társadalmi feltételek is megkönnyítik mind számosabb és számosabb francia elem- nek a dialektusba való beszívargását. Olyan elemek, amelyek legnagyobb részt kezdetben csak az iskolával, az intézményekkel, a tárgyakkal stb. hatoltak be, ma már szilárdságukat az említett korszikai-francia kétnyelvűségnek köszönhetik. A kölcsönzések lehetőségét továbbá nem- csupán a több mint százéves politikai uralom könnyíti meg, hanem az egy-

⁶ GUARNERIO «NC» 517—519 l.; SAL- VIONI «NC» 705, 714. l.; BOTTIGLIONI: «Penetrazione» 6, 7 l.; BOTTIGLIONI: L. *Et. e Folkl. della Corsica*. 2 l. stb.

⁷ Kb. 1000 szó.

⁸ L. a szócsoportokat.

házi is. Nem szabad elfelednünk, hogy az a tény, hogy a korszikaiak elhagyták az olasz irodalmi nyelvet, amely szervesen felel meg a korszikai tájszólások természetének és rége óta a nagy korszikai írók és hazafiak használták⁹ és megőrizték — korlátlan magárahagyottságot váltott ki a francia beözönléssel szemben (ezt bizonyos «kulturális» áramlatok: mint «Annu Corsu» stb. is támogatják).

Igen fontos azoknak a korszikai központoknak a szerepe, amelyek földrajzi helyzetüknél fogva vagy más okok miatt jobban ki vannak téve Franciaország közvetlen befolyásának és következőképpen körülbelül egy századnyi idegen fennhatóság után, a kétnyelvűségnek. És itt áll be — a nyelvtudósoktól is annyira okkal hangoztatott — nyelvi szimbiózis-törvénynek hasonló területeken való sajátos érvénye és fontossága. A nyelv megtanulása és közös használata első lépcsője már a beolvadásnak is! A kétnyelvűségből következik, hogy a kölcsönvett szavak tekintélyes számban elsősorban orális jellegűek. Minden további nélkül tényleg fel kell tételeznünk, hogy egyrészt a francia iskolák (az egyetlenek!), amelyek a szigeten vannak, másrészt a kontinensen tanuló korszikaiaktól kölcsönvett irodalmi szavak, lehetővé tették és mindinkább lehetővé és hatékonyabbá teszik a francia behatást. Itt-ott vannak azután nem tudós, hanem féltudós, avagy egyenesen népi jellegű kölcsönzések is.

A kétnyelvűség és a részlegesen szóbeli jelleg, amely belőle származik, megnehezítik, legalább részben, a kölcsönzött elemek pontos időbeli kiértékelését. Korszika történelmében természetesen van egy meghatározott pontunk és egy pontos dátumunk a kölcsönzések kezdetének kronológiájához, és pedig az Isola Bella Franciaországhoz való végleges oda-csatolásának éve. Mert ezt az időpontot megelőző kölcsönzésekről feltekelezhetjük, sőt minden további nélkül fel kell tételeznünk, hogy az ó-toszkánból származnak, adva lévén a különleges és szoros kapcsolat, amely fennállott és fennáll a két nyelv között. De mint látni fogjuk, a legegyszerűbb hangtani kritériumok is bizonyítják a franciából vett kölcsönzések új jellegét. Hogy azután a francia behatás mindezek ellenére jelentős fontosságú Korszika tájszólásaiban és különösen a népesebb központokban, tisztán kitűnik a megállapított logikus csoportokból. Mert nemcsak főneveket és mellékneveket kölcsönöztek, hanem az, ami döntőbb egy nyelvi behatás fontossága szempontjából: igéket és igei származékszavakat is.

A kapcsolatok jellegére pontosabb adatokat nyújtanak az egyházi

⁹ Mint: Il Prete Guglielmi d'Orezza, lásd még BOTTIGLIONI: «Penetrazone» 5 l. Paoli, Viale, Campana, Falcucci stb., stb.; és SALVIONI «NC» 713 l. is.

és kulturális kifejezések. Igen sok szó köszönhető a szoros politikai és társadalmi kapcsolatoknak. Kétségtelenül különös figyelmet érdemelnek az elvont szavak, amelyek megmutathatnák, miként kezdte lassanként megtámadni a francia behatás a lelki élet fogalmait és ezzel a korszikai észjárást. Ennek az erős francia behatásnak azonban általában nem sikerült még (és remélhető, hogy nem sikerül majd a jövőben sem!) Korszika különböző tájszólásainak tiszta olasz jellegét és hovatarthatóságát megváltoztatni. Ehhez hozzájárul mindaz a folklorisztikus komplexum, amely igen jól ismert okoknál fogva a korszikai nép igazi életének totalitását alkotja. Immár bizonyítékát és tudományos, ennél fogva mindenben tárgyilagos, megnyugtató biztosítását nyújtja e ténynek Bottiglioni olasz Nyelvatlasza.

Igy ha jól meggondoljuk a dolgot, jelenleg és legnagyobb részt, a szigeti nyelvjárásba betelepedett gallicizmusokat «barbarizmusoknak» tekinthetjük, azért a fontos tényért is, mert a gallicizmus mellett a népnyelvi kifejezése is legtöbbször megvan.¹⁰ A dolgok ilyen állása természetesen nehezzé teszi az összes gallicizmusok összegyűjtését; igaz viszont, hogy erre jelen esetben nincs is szükség.

Lássunk most már néhány vázlatos hangtani és mondattani megjegyzést, hogy megkísérelhessük körvonalazni a francia elem beszívárását és helyzetét ebben a teljesen olasz dialektusban, amelyen a Szép Sziget lakosai nem szüntenek meg még ma sem beszélni. Korszika kétségtelenül olasz típusúhoz tartozó tájszólásai francia kölcsönzéseikben különféle fonetikai redukciókat mutatnak, amelyek a francia nyelv és a korszikai dialektus közt fennálló különbségeknek tudhatók be. Mint ismeretes, a francia utolsó helyet foglal el a román nyelveknek a latinnal szemben való sorrendmegállapításában, a korszikai nyelv viszont toszkán típusa miatt az olasz dialektusokhoz sorolandó; az olasz ellenben e rangsorban első helyen van. Ahol azonban lehetséges, a francia hang megmarad a korszikaiban fonétikusan visszaadva. Minthogy testvéryelvekről van szó, különösen alaktani jellegű nyelvtani alkalmazásokat találhatunk. Végül ami a mondattant illeti, eltekintve az ALC-től, amely hemzseg nemcsak hangtani és alaktani hibáktól, hanem szótári és mondattani tévedésektől is, — most, hogy Bottiglioni ALEIC-ja véglegesen megoldotta Edmont gyakori félreértéseit is — kevés megjegyezni való van.

Vessünk tehát gyors pillantást ezekre a különböző nyelvi jelenségekre, amelyek hozzájárulnak minden további nélkül ahhoz, hogy kimutassák, mennyire új a francia behatás, mert a kölcsönzések nyilvánvalóan

¹⁰ L. e cikk szógyűjtemény-részét.

magukon viselik a «barbarizmusok» bélyegét. Tényleg, a kölcsönvett szavak átalakulásán nem vehetjük még észre a pontos normákat, hanem csupán bizonyos törekvéseket tapasztalhatunk, amelyek a francia szó olyan nélkülözhetetlen változását alkotják, amelyen a francia szónak át kell mennie, hogy a korszikaiak olasz szája kimondhassa azt.

Utaljunk röviden a legjellegzetesebb jelenségekre. Mint első és legkiemelkedőbb hangtani jelenség a kölcsönvételeknél a nasalisatió (egyéb-ként is természetes!) teljes mérvű hiánya. Pl. *pistò* < (fr. pop.) piston ; *bittò* < béton ; *lapinu* < lapin ; *buttone* < bouton ; *imballatu* < emballé ; *parfume* < parfum (talán a helyesírás befolyására?) stb. stb. Mint-hogy azonban a dialektus román nyelvből kölcsönöz (jóllehet az természetétől idegen), sok közös hangjuk lévén, a francia hangok legnagyobb részét sikerül fonétikusan visszaadni. Úgyhogy csak a francia legjellegzetesebb (tehát a korszikai nyelvben idegen) hangjait változtatja a megfelelő redukcióval ; és azt mondhatnók : mindez olasz módra történik. Így tapasztaljuk, hogy : a hangsúlytalan szóközi *e* gyakran *i* lesz : $-e^{\text{h}} > i$. Pl. *pruminà* < promener , *ripastu* < repas , *muscittatu* < moucheté ; *sciviglia* < cheville ; *digurditu* < dégourdi stb. stb. A szó belséjében a hangsúlytalan *o*, *u* lesz : $-o^{\text{h}} > u$. Pl. *trumpà* < tromper ; *cumpusà* < composer ; *cursagiu* < corsage ; (in) *cunge* < (en) congé stb. A francia végéles szavak közül az igék pl. promener > *pruminà*, egyezvén a toszkán szokással, amely szerint a *-re* végzet elmarad (pl. *andà*, *stà*, *fà*, *contà*) a fenti alakban jönnek át, de pl. *repas* > *ripostu*, *dégourdi* > *digurditu* átalakulnak, mert a korszikai nyelvjárás idegenkedik a végéles szavaktól, ha csak nem egyeznek természetével. A francia *ua* kettőshangzó (helyesír. : oi, oy) enyhe különbséggel adódik vissza a nasalisatióra való tekintet nélkül *ua* -val : $\widehat{ua} > ua$; $\widehat{uai} < uai$. Pl. : *pattua* < patois ; *suagna* < soigner ; *impuasuna* < empoisonner ; *fudruaiatu* < foudroyé stb. A franciára annyira jellemző és a hangzók piramisában a palatin oldalon szereplő két zavart vocalis, az *ö* és az *ü*, amelyek teljesen hiányoznak a korszikai nyelvben (csak Edmont «kifinomult» füle percipialta őket itt-ott !) a színezetnek megfelelően a normális velaris hangzókkal az *o*- és az *u*-val kerülnek át : $\widehat{o} > o$. Pl. *curore* < coureur ; *cuaffore* < coiffeur ; *orosamente* < heureusement ; *anfan di core* < enfant de chœur stb. ; $\widehat{ü} > u$. Pl. *allumetta* < allumette ; *culotte* < cullottes ; *usina* < usine ; *rifusà* < refuser ; *lunette* < lunettes stb. Igen gyakori továbbá a szóközi és szóvégi mássalhangzók kettőzése : pl. *sceffu* < chef ; *giuiffu* < juif ; *lattone* < laiton ; *tappasgiu* < tapage ; *plaffò* < plafond ; *buatta* < boîte stb. Számos «rendhagyósággal» és «kivétellel» találkozunk még, mert igen sok kifejezés egészen új keletű és ezért még nem alakul-

hattak át a korszikai nyelv követelményeinek megfelelő hangtani törekvések normái szerint. Pl. *vaiu* < voyou ; *tirulira* < tirelire ; *sciuvrò* < chevron ; *russore* < ressort ; *pardussiu* < pardessus stb. stb. Kétségtelenül francia behatásnak tudható be az *-ll-* mássalhangzócsoport kiejtése bizonyos szavakban ; ez, mint látható a francia *-ill-* hatására jésül. Pl. *faglibibile* /fallibile ; *infaglibibile* /infallibile ; *faglisce* /fallisce stb. Érdekesek a különböző alaktani alkalmazkodások, amelyek természetesen nagyrészt a két nyelv közt bizonyos szempontok szerint fennálló rokonságnak köszönhetőek ; és amelyek látszólagos hangtani változtatásokat okoznak és a francia szó hangsúlyát is megváltoztatják, bár ez máskülönben eléggé következetes állandósulást mutat. Így a francia végződés, képzők helyett a kölcsönvételeknél szinte mindig a megfelelő korszikaiakkal találkozunk. A főnevek és a melléknevek a nyelvtani nem szerint változnak. Pl. *cursagiu* < corsage ; *duscia* < douche ; *divuatu* < dévoué ; *aisce* < hair ; *blessatu* < blessé stb. Továbbá ilyenek is előfordulnak : *suettà* : souhaiter ; *difende* : défendre ; *blessatu* : blessé stb., ahol a korszikai nyelv kölcsönveszi a szót, de a maga végzeteit adja ráborítva a gallicizmusra a bennszülött fonétikához való alkalmazkodás szemérmes fátyolát. Az ilyen szavak mint *opposatu* (v. ö. fr. opposé), *decimu* (v. ö. dixième) stb. nem mennek vissza egyenesen a francia szavakig, hanem korszikai szavakból származnak (*oppòstu*, *decimu* stb.), de ezeket a franciából kölcsönzött szavak mintájára alakították az említett átalakítással. Már Salvioni¹¹ észreveszi a *bavwár* (ALC 172, 66) = bavagliolo, korszikai szóról beszélve, a francia nyelv erejének e tünetét, amely a látszat szerint, igen könnyű képzőcserében nyilvánul meg : a francia *-oir* és a korszikai *-atodju* között ; mert a franciában nincs *bavoiv*, de megvan a korszikai nyelvjárásban a *bavatodju*. Más példák, amelyekben a korszikai szót befolyásolta a francia szó vagy egyenest francia szavakkal egyesült : *sbragliagadu* ;¹² *cafeta*, amely *brufeta *bruveta-ból ered a korszikai *careta* kontaminációjával ; *abastumà*, assommer és *bastunà* kombinációja ; *sbutà*, a *sburà* (< débouurrer) gallicizmusból és *biutà*-ból származik stb. A *broccu* (< broche), *tacca* (< tache) stb. szavakban viszont teljes korszikai hangtani kidolgozást vehetünk észre. Kiemeljük még, hogy az *envie* francia szó befolyásolja a korszikai *invidia*-t, amely így felveszi a francia szó kettős értékét. Ami a mondattant illeti, amint már említettük, kevés megjegyezni való van. Mert Bottiglioni ALEIC-val ma már igen sok mondattani jellegű kölcsönzés és számos nyelvi másolat (calco iingui-

¹¹ Lásd SALVIONI «NC», 730, 731 l.

¹² *Sbragaládu* és *sbralagádu* ALC 456,

débraillé (*sbraładu*) «sbracato» (sbragádu) ;

sbradagádu ; sbragadátu.

stico), amelyeket Edmont ALC-ában felsorakoztatott, nemlétezőknek bizonyultak és nagyrészt a feltett francia kérdések népnyelvre való spontán fordításából eredtek, amikor az illető forrásalanyokat kikérdezték. Így a korszikaiak nem mondják, amint Edmont állította, hacsak nem szórványosan avagy a beszélő erős francia befolyására: «*di poi il principio*» (depuis le commencement); «*se essi erano ben cotti, io ne mangerei*» (s'ils étaient...); «*scrivere della mano sinistra*» (écrire de la main...); «*il ferro a cavallo*» (le fer à cheval) stb. Hanem: «*da u principio*» (ALEIC); «*s'elli fússini*» (ALEIC); «*skriye 'nku a manu*» stb. stb. Azonban érthető, hogy itt-ott bizonyos francia szólások beszívárogtak, amint az, a különben eléggé ritka példákban kiténik: *faccia a* (v. ö. fr. face à) továbbá az *a* prepozíció használata a *cu* vagy *da* helyett: *terra a vendere* (v. ö. fr. terre à vendre) stb. Mindez pontosabban látható a francia kölcsönzések logikus csoportjainak részletes vizsgálatából. Ebben a Korszika nyelvjárásába beszívárgott francia elemekkel vázlatosan foglalkozó cikkemben az általam gyűjtött elég tekintélyes anyagnak csupán rövidre fogott tanulmányozására szorítkozhattam.

Igen sok megfontolás közvetlenül a kölcsönvételekből adódik. Ezek ugyanis logikus kategóriák szerint csoportosítva önmaguktól beszélnek, és határozzák meg magukat. Jól tudom, hogy így lemondva egy szélesebb képről az itt előadott felfogásom igen hiányos és bizonyos tekintetben egyoldalú is; mindazonáltal néhány rövid utalásra szorítkozom. Ezek azután egy nagyobb lélegzetű munkában fejthetők ki jóval bővebben. Az előtérben a mélységértékelés kérdése áll. A különböző korszikai tájszólások régi gallicizmusai, amint már említettem, az ó-toszkán nyelvel beszívárgott elemeknek tekintendők; ez volt ugyanis a sziget művelődési nyelve. Mint pl. *abbiglià, aliassi, acchità, abbrivà, abburdà, amara, frangia, madama, madamigella* stb. A többi természetesen a francia megszállás utáni korszakra vezethető vissza. Ezek között az újkeletű gallicizmusok között van néhány annyira begyökeresedett, hogy az illető fogalmak egyedüli kifejezéseinek tekintendők. Ilyen értelemben veendő azok a szavak, amelyek az iskolára, a közigazgatásra, a hadseregre és hasonló intézményekre vonatkoznak. Pl. *crejò, caie, crè, tablò* stb.; *amenda, buggiè, duana; gara, meria, prefettu, signatura* stb. Az a tény, hogy idő haladtával mindinkább érvényre jut a beszélt és írott francia nyelv ismerete, francia szokások és felfogások terjedése — magyarázza meg a korszikai hangtanhoz való alkalmazkodás gyakori hiányát. Ily módon nemcsak mindig nagyobb a gallicizmusok száma, hanem ezeket a maguk eredeti, de a korszikaiban nyers hangtani megnyilvánulásukban fogadják el; ez pedig annyira különböző ettől a teljesen olasz nyelvjárástól.

A francia behatás kezdete körülbelül egy század óta tart csupán és mégis ereje folytonosan nő. Minthogy az olasz helyét a hivatalos francia nyelv foglalta el, a korszikai nép száján még most is élő teljesen olasz tájszólások (amint erről biztosít az ALEIC), meg az államnyelv között egészen természetellenes viszony áll fenn. A korszikaiak ugyan ellenállást fejtenek ki, — de minthogy útjukat téves elvek szerint választották, ez a magatartásuk nem vezethet az annyira áhított célhoz. A «korszikai irodalmi nyelv» nem állapítható meg annyira a tárgy körén kívül, a nagy korszikai írók kifejezett hagyománya ellen.¹³ Ebből a súlyos helyzetből híz hasznot magának a hivatalos nyelv, amelyet elsősegít az olasz nyelv teljes eltiltása a közéletből, a francia iskola, a közigazgatás és igazságszolgáltatás, sőt még «a francia nyelvű egyház» is. Azonban az ALEIC kétségtelenül kimutatja, hogy a szigeti tájszólások lényegükben még ma is érintetlenek, ha eltekintünk néhány igazán fontos szótól, amely szinte külön kutatást érdemelne; mint pl. *travagliu*, *travaglia* stb. Ezért Cyrnos szigetének igazi hazafias érzéstől áthatott fiai számára teljes mértékben aktuálisak ma is Salvioni nemes szavai: «...ai Corsi che sinceramente vogliono rimaner *corsi* e preservare il parlare isolano dall'imbarbarire, altra via non rimane che di riprendere il filo della tradizione, filo che si riannoda alla cultura e lingua, toscane.»¹⁴

Mindezekkel egyáltalán nem kívánom állítani, hogy a vázolt kérdést véglegesen elintéztem. Mindazonáltal arra törekedtem, hogy ezzel a szerény vázlatommal, amely csak kiindulási pont akar lenni, néhány új adalékkal szolgáljak; tekintetbe véve azokat a nehézségeket, amelyekkel szükségszerűen szembe kell szállni, ha a különböző korszikai tájszólások francia elemét minden megnyilvánulásában össze akarjuk gyűjteni. Többek között szükség lenne az olasz nyelv gallicizmusaival való tüzetesebb összehasonlításra is, hogy meglássuk, vajjon nem fűződnek-e ezekhez szorosán a korszikai nyelvjárás legrégebb gallicizmusai, a már nyilvánított feltevés szerint. Magától értetődik, hogy nem képezhetik vita tárgyát azok az elemek, amelyeket közvetlenül a franciából kölcsönöztek a népesebb és a Szárazföld befolyásának inkább kitett központokban. Sajnos, az olasz nyelv gallicizmusai még nincsenek mindenben kielégítő módon és kritériumokkal tanulmányozva és kidolgozva.¹⁵ Ez okból is az a kép és értékelés, amely a nyelvi funkcióról és az egyes szavak virtuális értékéről adható, e helyütt nem lehet teljes. De nemcsak az általános természetű nehézségek tették hiányossá szerény kísérletem.

¹³ BOTTIGLIONI: «*Penetrazione*» 5 l.; és SALVIONI «NC» 713 l.

¹⁵ Kivéve a jogosan kritika tárgyát képező BEZZOLA művét.

¹⁴ SALVIONI «NC» 713 l.

Amiként azt megtudtam a Szigeten születettektől,²⁶ azok a korszikai személyek és írók, akik jól ismerik a francia nyelvet, általánosan nagyszámú egyéni és önkényes gallicizmusokat használnak, úgyhogy a francia elemek száma és elterjedtsége szükségképpen igen ingadozó. Ezek ellenére mégis azt hiszem, sikerül kimutatni a tudósoktól biztosan jelzett tételt, amely szerint a francia elem a népnyelvbe csak Franciaország uralmával kezd beszívárogni. Megjegyzem még — és ez talán e cikkből is kitűnik — hogy ez a francia kulturális befolyás, amelyet a politikai fennhatóság is támogat, a még ma is élénken érzett nyelvi különbözőség miatt, különben kevésbé erősebb a francia nyelvnek más vidékeken gyakorolt tisztán kulturális behatásainál.

A francia elemek annyira idegenek a korszikaiak nyelvétől, hogy nemcsak nem elegendők arra, hogy az Isola Bella édes népnyelvének olasz aspektusát megváltoztassák, hanem a népi nyelv használatban nagy bőségben ismeretlenek lévén, pusztá létezésükkel (bár ez ellentmondásnak is tűnhetik) a nyelvjárás nyelvi követeléseai számára értékes adalékot képeznek. Sőt minden további nélkül túlzottaknak kell nyilvánítanunk a jó Sampetracciu (Giannetti Notini)²⁷ riadó-szavát is. Ő ugyanis szép nyelvének megalkuvást nem ismerő szeretetétől bízva így kiált fel: «...I chiughi ed ancu i majurelli, chi frustanu e so'inculatoghie sopra e panculelle di e scole, fendu un miscugliu di corsu e francese, parlanu l'unu e l'altru in modu tantu originale, chi si chiede omu si da qui a qualchi mezzu seculu e duie lingue cunfundendusi un riesceranu a fa un novu *esperanto* duve i sforzi di lingua, di gola e di palaticu a l'arabesca o a'cinese predumineranu. Qual'è, fra noi, ch'unn'ha intesu di: „U maestru m'ha *currisgiatu* a mio *cumpusissid*,... m'ha messu *bien*... m'ha *prupusatu* per u *tablò* d'onore... u miò *caie mansuelle* è senza *fòtte*... u miò *carnè* di *brugliò* unn'è *taccatu* ne *sciffunatu*...» — O sia parlendu francese: «*Je me le prend et je me le mange... Je suis été... Mon père il est dans le jardin et ma mère elle fait le manger... Je suis premier que lui...?*“»

²⁶ Pl. Petru Giovacchini, orvos, korszikai születésű költő és hazafi.

lettu!» az 1935. évi «Almanaccu di A Muvra» 41. lapján.

²⁷ U SAMPETRACCIU: «*Salvemu u Dia-*

SZÓCSOPORTOK*

KÖZÉLET

Az egyházi nyelv kifejezései

abituatu < fr. (prêtre) habitué; (Alf.)
anfán di core < fr. enfant de choeur; *servente*
abbatinu; (Samp., Babb.)
antaru < fr. enterrer; (ALC.)
armoniom < fr. harmonium; *armoniu*;
 (Babb.)
aumonier < fr. idem; *cappellano militare*;
 (Alf.)
benitiè < fr. bénitier; (ALC.)
camagliu < fr. camail; (Alf.)

carigliunà < fr. carilloner; *scampanizzà, scam-*
panellà; (Samp.)
crucifissatu < fr. crucifié; *crucifissu, messu*
in croce; (Babb.)
crucifissà: (corso) *crucifigge* (infl.); (Babb.)
diocesi (maschile) < fr. le diocèse;
 (Babb.)
fusaiù < fr. fossoyeur; (ALC.)
prisbiteriu, prisbiteru < fr. presbytère; *casa*
parrucchiàle; (Babb.)

Hadsereg

allignà < fr. aligner; *allinià*; (Babb.)
assaglisce < fr. assaillir; *assaltà*; (Samp.)
attacu < fr. attaque; (Falc.)
attruppamentu < fr. attroupelement; (Falc.)
bandulera < fr. bandoulière; (ALC.)
berè < fr. béret; (ALC.)
blindatu < fr. blindé; (Alf.)
capsul < fr. capsule; (ALC.)
caserna < fr. caserne; (Babb., Alf., Falc.)
cascheta < fr. casquette; (ALC.)
bestesi in civile < fr. civil; (Alf.)
congè < fr. idem; *permessu*; (Babb.)
crosa < fr. crosse (du fusil); (ALC.)
cane < fr. chien (du fusil); (ALC.)
cumandamentu militare < fr. commandement
 militaire; *cumandu*; (Babb.)
curteggju < fr. cortège; (ALC.)
curvè < fr. corvée; (Alf.)
defilè < fr. défilé; (ALC.)

drappò < fr. drapeau; *bandera, bandiera.*
gonfalone; (Samp., Babb., ALEIC.)
eppulà < fr. épauler; *spianà (u fucile)*;
 (Samp.)
espione < fr. espion; (ALC.)
gascetta < fr. gâchette; *chiodu (di l'arme a*
focu); (S., ALC.)
invaitu < fr. envahi; *invasu*; (Babb.)
lansa < fr. lance; (Falc.)
paradà < fr. parader; (Falc.)
pistulettu < fr. pistolet; (Falc.)
prisacca < fr. havresac; *sarchetta*: (Alf.)
pupotta < fr. popote; (Alf.)
rampali-rampà < fr. remparts; (Alf.)
rangu < fr. rang; (Alf.)
rattà < fr. rater; (Alf.)
sibula < fr. cible; *segnu*; (Samp.)
torpigliori < fr. torpilleur; (Babb.)
foglia di rotta < fr. feuille de route; (Babb.)

Közigazgatás, gazdasági élet, stb.

addirizzu < fr. adresse; (Alf.)
affiscià < fr. affiche; *affissu*; (Samp.)
aggiuntu < fr. adjoint; (Falc.)
amenda < fr. amende; (Falc.)
appanagiu < fr. apanage; (Falc.)
appellu < fr. appel; (Falc.)
arbitragiu < fr. arbitrage; (Falc.)

arestazione < fr. arrestation; (Falc.)
attaccamentu < fr. attachement; (Falc.)
attacatu < fr. attaché; (Falc.)
avudà < fr. avouer; (Alf., ALC.)
avudè < fr. avoué; (Alf., ALC.)
buggè, buggettu < fr. budget; *bilanciu*;
 (Babb., Samp.)

* Ez a kis szógyűjtemény különböző, biztosan vagy valószínűen francia eredetű korszikai szavak csoportjait sorolja fel; benne a jelentésszerinti csoportosítás gyakran nem elég szigorú, a túl éles megkülönböztetések elkerülése végett. A korszikai helyesírás még igen bizonytalan és vitás. Itt az olaszos írást követjük a tudományos fonétikus íráskor helyett

burò < fr. bureau; *scagnu, scrivania*; (Babb.)
cadastru, catastru < fr. cadastre; (Alf.)
defò (giudiziu di) < fr. (jugement de) défaut; (Alf.)
difende < fr. défendre; *pruibì, pruibisce*; (Babb.)
divesu < fr. (calco); (ALEIC.)
difesa di entrà < fr. defense d'entrée; (ALC.)
dipescia < fr. dépêche; *dispacciu*; (Samp., Babb.)
dossì < fr. dossier; (ALC.)
duana < fr. douane; *dugana*; (Babb.)
duaneru < fr. douane; *duganeru*; (Babb.)
esecutà < fr. exécuter; *eseguisce, esegui*; (Babb., Alf.)
fattore < fr. facteur; *pidone*; (Babb., Samp., ALC.)
ghiscè < fr. guichet; *purtellu, finistrinu*; (Babb.)
greffià < fr. greffier; *celliere di tribunale*; (Babb.)
greffu < fr. greffe; *cancellaria di tribunale*; (Babb.)
intassà < fr. entasser; (Alf.)
meria < fr. mairie; (Alf., Babb., Falc.)

meru < fr. maire; (*sindicu*); (Alf., Babb., Falc.)
ottrudà < fr. octroi; *gabella*: (B.bb.)
pancarta < fr. pancarte; *scritta, avvisu, in-dettu*; (Samp.)
passa partù < fr. passe partout; (Alf.)
placà < fr. placard; (ALC.)
pleduaria < fr. plaidoirie; (Alf.)
plenta < fr. plainte; *lagnanza; denunzia*; (Samp., Alf.)
prefettu < fr. préfet; (Falc.)
presiddà < fr. presider; *presiede*; (Samp.)
ritirata < retraite; *pensiune*; (Samp.)
sceffu < fr. chef; *capu, superiore, capicocchia*; (Babb., Samp.)
sesi < fr. saisi; *sequestru*; (Babb.)
signà < fr. signer; (Alf., Samp.)
signatura < fr. signature; *firma*; (Alf., Samp.)
stagiu < fr. stage; *pratica*; (Babb., Alf.)
sursi < fr. sursis; *rinviu, dilazione*; (Babb.)
timbrà < fr. timbrer; (Samp., Alf., Babb.)
timbratu < fr. timbré; (Babb., Alf., Samp.)
timbru < fr. timbre; *franchizia*; (Samp., Alf., Babb.)
trattamentu < fr. traitement; *paga, mese*; (Samp.)

Iskola

barbugliatu < fr. barbuillée; (Alf., ALC.)
brusà < fr. brosser; (ALC.)
brosà < fr. brosse; (ALC.)
caidè < fr. cahier; (Samp., Babb.)
califfià < fr. qualifier; *qualificà*; (Samp.)
carnettu < fr. carnet; *librettu*; (Samp.)
classà < fr. classer; *classificà*; (Samp.)
creè < fr. craie; *biancu, calce*; (Samp., ALC.)
criò < fr. crayon; *piumbinu*; (Babb., Alf.)
cumpusà < fr. composer; *cumpone*; (Samp.)
dittatu < fr. dictée; (Babb.)
effassatu < fr. effacé; *scassatu, cassatu*; (Babb.)
elevu < fr. élève; *allevu, scularu*; (Babb., Samp.)

fòtta < fr. faute; *sbagliu, errore, colpa*; (Samp., Babb.)
gimnasticca < fr. gymnastique; (Samp.)
ligna < fr. ligne; *riga, filare*; (Samp., Babb.)
ortograffu < fr. orthographe; *ortografia*; (Babb.)
sfassà < fr. effacer; *cancellà*; (Samp., Car-lotti, ALC.)
sulignà < fr. souligner; *suttilined*; (Samp., Alf., Babb.)
tablò < fr. tableau; *taula negra*; (Babb.)
tacca < fr. tache; *macula, macchia*; (Babb.)
trampà < fr. tremper; *intigne, ammuglià*; (Samp., Alf.)

Kulturális szavak

abunà < fr. s'abboner; (Falc.)
acheduc < fr. aqueduc; (ALC.)
almanaccu < fr. almanach; (ALC.)
ancestrale < fr. ancestrale; (Alf.)
assortissi < fr. s'assortir; (Falc.)
bassa < fr. basse (voce); (Alf.)
brugliò < brouillon; *bruttacopia, minuta*; (Abb.)
buatta < fr. boîte (lettere); (Babb.)
caschè < fr. cachet; *stampone*; (Samp.)
cupplè < fr. couplet; *strofa, strufetta*; (Samp.)
cuscia < fr. couche; *manu (di pittura) falsa*; (Babb., Samp.)
ghivcà < fr. jouer; *ricità, sund*; (Babb., Alf., Samp.)

cr < fr. idem; (Alf.)
imprimà < fr. imprimer; (Alf., Samp.)
imprimaria < fr. imprimerie; (Alf., Samp.)
imprimati < fr. imprimés; (Alf.)
invilòppu < fr. enveloppe; (Alf.)
inviluppà < fr. envelopper; *imbucind, ingut-tuppà*; (Samp.)
Jupiter < fr. idem; (Alf.)
mandulina < fr. mandoline; (Babb.)
morga < fr. morgue; (Falc.)
papè < fr. papier; *carta*; (Samp.)
pattudà < fr. patois; *dialettù*; (Samp.)
pezza < fr. pièce; *pezzu, dramma cummedia*; (Babb.)

piuma < fr. plume; *penna*; (Samp., Alf., Babb.)
prefaziù < fr. préfacer; (Babb.)
prefazieru < fr. idem; (Babb.)
prefaziu < fr. préface; (Babb.)
pressa < fr. presse; *stampa*; (Samp., Alf.)
ralla < fr. râlè; (Falc.)
refrè < fr. refrain; (ALC.)

rinsignà < fr. renseigner; (Alf.)
rollu < fr. rôle; (Alf.)
a tornu di rolu < fr. à tour de rôle; (Alf.)
roman < fr. roman; *rumanzu*; (Samp.)
scimia < fr. chimie; *chimica*; (Samp.)
scrivanu < fr. écrivain; *scrittore*; (Babb., Samp.)
uatta < fr. ouate; (ALC.)

TÁRSADALMI ÉLET

Építészet

battisce < fr. bâtir; *fabbricà*; (Samp.)
bittò < fr. béton; *astraccu*; (Samp.)
chè < fr. quai; *calata*; (Samp., Babb.)
fil a plò < fr. fil a plomb; (ALC.)
flescia < fr. flèche; *frezza*, *freccia*; (Samp.)
ghevitta < fr. guérite; (Falc.)
guttiera < fr. gouttière; *grundaghia*; (Samp.)

massuneria < fr. maçonnerie; *muraglia*, *muri*; (Samp., Alf.)
niscia < fr. niche; *nicchiu*; (Samp.)
rampa < fr. rampe; (Alf.)
sciarpanta < fr. charpente; *armature*, *intepiatura*; (Samp.)
sciassi < fr. chassis; (Alf.)
sciatò < fr. château; (ALC.)
simà < fr. ciment; *cimentu*; (Samp., ALC.)

Mezőgazdaság

arrossà < fr. arroser; *bagnà*, *inacquà*; (Babb., Alf., ALC.)
arrossuaru < fr. arrosoir; (Babb., Alf., ALC.)
brusaglie < fr. broussailles; (ALC.)
ersa < fr. herse; (Falc.)
fermieru < fr. fermier; *fattore*, *affituaru*; (Samp.)

gransgiu < fr. grange; (Salv.)
pattò < fr. pôteau; *asta*; *piottulu*; (Samp.)
pipinera < fr. pépinière. (Alf.)
rantiè < fr. rentier; *pussidente*, *proprietariu*; (Babb.)
spaventaili < fr. épouvantail; (ALC.)

Kereskedelem

acatà < fr. acheter; (ALC.)
accasiunà < fr. occasionner; (Falc.)
acchià < fr. acquitter: *assolve*, *saldà*, *pagà*, (Babb., Samp.)
affisciassi < fr. s'afficher; *sfacciassi*, *pubblicassi*; (Samp.)
agiurnà < fr. ajourner; (Falc.)
anticaglia < fr. antiquailles (?) (Falc.)
arsgentu < fr. argent; (ALC.)
avanzu < fr. avance; (Falc.)
baru < fr. bar; *spaccio di bevande*; (Babb.)
bascia < fr. bâche; *incirata*, *tenda*; (Samp.)
bivetta < fr. buvette; *buttighimu*, *buttijnu*; (Babb.)
cabarè, *retu* < fr. cabaret; (ALC.)
caffè < fr. café; (ALC.)
cumanda < fr. commande; *cummissione*, *urdinazione*; (Babb.)
cumissu < fr. commis; (Alf.)
demenasgià < fr. déménager; (ALC.)
debita < fr. débite; (Alf.)
detagliu < fr. détail; *minutu*; (Samp.)
dumassgi interessi < fr. dommage-intérêts; *danni*, *interessi*; (ALC.)
episseria < fr. épicerie; *buttega*; (Samp.)

epissè < fr. épicier; (Samp.)
gasciu < fr. gage; *pegnu*; (Samp.)
ingaggiamentu < fr. engagement; *impegnu*; (Babb., Alf.)
muntura < fr. monture; (Alf.)
olubargu < fr. auberge (?); (Salv.)
otel < fr. hôtel; (ALC.)
otelè < fr. hôtelière; (ALC.)
pacchettu < fr. paquet; (Falc.)
paccutiglia < fr. pacotille; (Alf.)
prisà < fr. priser; (Alf.)
pursantasciu < fr. pourcentage; *percentuale*; (Stamp.)
pusà < fr. poussé; (Salv.)
rabà < fr. rabat; (Alf.)
ranta < fr. rente; *redita*, *resita*; (Samp.)
reclame < fr. fr. idem; (Babb.)
sgaggià < fr. dégager; *spacchià*; (Samp.)
sciantigliò < fr. échantillon; *mostra*, *campione*; *tastu*; (Samp., Babb.)
spiazzià < fr. déplacer; (Alf.)
spiazziamentu < fr. déplacement; (Alf.)
splutà < fr. exploiter; *sfruttà*; (Babb., Alf.)
spluattazione < fr. exploitation; (Babb., Alf.)

apparegliù < fr. appareil; *macchina, apparecchiù*; (Babb., Samp.)
apranti < fr. apprenti; (ALC.)
aitigliè < fr. atelier; (Alf.)
barbiè < fr. barbier; (ALC.)
bisgiuttieru < fr. bijoutier; *orefice*; (Samp.)
carriera < fr. carrière; *cava*; (Samp.)
cuaffore < fr. coiffeur; *piluccheru, barberu*; (Samp., Alf.)
forsge < fr. forge; (ALC.)
fursgià < fr. forger; *stazzunà*; (Samp.)
greva < fr. grève; (Alf.)
marguglie < fr. marguiller; *membri di a fabrica*; (Babb.)

mascina < fr. machine; *miccanica, macchina*; (Babb., Samp.)
ottomobillu < fr. automobile; (Samp.)
rivè, vetu < fr. rivet; (ALC.)
rossore < fr. ressort; *molla*; (Samp., Babb.)
sciomasgiu < fr. chômage; *disoccupazione*; (Samp.)
sirasgiu < fr. cirage; *lustru*; (Samp.)
tagliore < fr. tailleur; *sartore, sartu*; (Samp. Babb.)
usina < fr. usine; *fabrica, stabilimenti*; (Babb., Samp.)
uti < fr. outil; (ALC.)
uvrieru < fr. ouvrier; *operaiu, travaidore*; (Samp., Babb.)

Közlekedés, Hajózás, stb.

abbraccà < fr. abraquer; *embraquer*; (Falc.)
aburdà < fr. aborder; (Falc.)
aburdagiu < fr. abordage; (Falc.)
alta < fr. halte; *fermata, arretta*; (Samp., Babb., ALC.)
amard < fr. amarrer; (Falc.)
amattà < fr. mâter; (Falc.)
matà < fr. mâter; *dumà, arrende*; (Samp., Babb.)
arrestassi < fr. s'arrêter; (ALC.)
arrestu < fr. arrêt; (Falc.)
arretta < fr. arrêt (?); (Alf.)
atterrisagiu < fr. atterrisage; *approdu, atterraggio*; (Babb.)
bagasgiu < fr. bagage; *bagagliu*; (Samp.)
battalò < fr. bout-dehors (?); (Falc.)
bissicleta < fr. bicyclette; (Samp.)
brancale < fr. branchard; (Falc.)
brueta < fr. brouette; (ALC.)
cabriulè < fr. cabriolet; *caliscinu*; (Samp., Alf.)
carete, veteru < fr. charretier; (ALC.)
carga < fr. cargues; (Falc.)
camin di ferru < fr. chemin de fer; (Babb., Alf.)
dibarca < fr. débarquer; *sbarcà*; (Babb.)
dipartu < fr. départ; *partenza*; (Babb.)
diraglià < fr. dérailler; (Alf.)
diragliamentu < fr. déraillement; (Alf.)
foccu < fr. foc; (Falc.)
gara < fr. gare; (Babb., Samp.)
garasgiu < fr. garage; *rimessa, depositu*; (Samp.)

gardabù < fr. gardebou; *parafangu*; (Samp.)
imbrancamentu < fr. embranchement; (Alf.)
lisinu < fr. lésin; (Falc.)
malla < fr. malle; *baullu*; (Babb., Samp.)
marchià < fr. marcher; *camminà, biagghià*; (Babb.)
marelongu < fr. mer longue (?); (Falc.)
marsciuppiè < fr. marchepied; *scarpetta*; (Samp.)
matalò < fr. matelot; *marinaru*; (Babb., Alf., Samp., Falc.)
matalutagiu < fr. matelotage; (Falc.)
muzzu < fr. mousse; (Alf.)
pana (in) < fr. (en) panne; (Falc.)
partanza < fr. partance; *partenza*; (Babb.)
passaghiu < fr. passage; *passu, transito*; (Babb.)
pavè < fr. pavé; (Alf.)
piazza < fr. place (infl); (Alf.)
pitta < fr. bitte; (Salv.)
rimurcà < fr. remorquer (?); (Falc.)
tacchetti < fr. taquet; (Falc.)
tamburò < fr. tombereau; (Alf.)
tangagiu < fr. tangage; (Alf.)
tangheggiu < fr. idem; (Falc.)
truttuaru < fr. trottoir; (Alf.)
tunellu < fr. tunel; (Samp., Babb.)
turnante < fr. tournant; *girata, rivolta*; (Samp.)
sciavabà < fr. char-a-bancs; *carrettu*; (Samp.)
sciuffore < fr. chauffeur; *cunduttore, automobilista*; (Samp.)
vaga < fr. vague; *marosulu*; (Samp.)

Társadalmi kifejezések

affabile < fr. affable (?); (Falc.)
affaratu < fr. affaire; *affacindatu*; (Babb.)
agghiustà < fr. ajouter; (Alf.)

aleanza < fr. alliance; (Falc.)
aliassi < fr. s'allier; (Falc.)
amusassi < fr. s'aumuser; *divertesi*, (Samp., Babb.)

- amusementu* < fr. amusement ; *divertimentu* ; (Samp., Babb.)
appasciu < fr. apâche ; *mascalzone* ; (Samp., Babb.)
appuntamentu < fr. appointment ; (Alf., Falc.)
arangiamentu < fr. arrangement ; *accordu* ; (Samp.)
aspirante < fr. aspirant (?) ; (Falc.)
attentà < fr. attenter ; (Falc.)
attentatu < fr. attentat ; (Falc.)
bagarra < fr. bagarre ; *baruffa, inzuffata* ; (Samp.)
bagliu < fr. bail ; (Alf.)
bavardà < fr. bavarder ; *ciarlà, diciulà* ; (Samp.)
blaga < fr. blague ; *chiacchiera, fanfula* ; (Samp.)
boruba fr. bombe ; *bamboscia, festaccia* ; (Samp.)
buffuneria < fr. bouffonnerie ; (Falc.)
cadò < fr. cadeau ; *rigalu* ; (Babb.)
camagliu < fr. camail ; *tabarrina* ; (Babb.)
cocheta < fr. coquette ; (ALC.)
curore < fr. courrier ; *dunnaghiu* ; (Samp.)
dansa < fr. danse ; (ALC.)
derisione < fr. dérision (?) ; (Falc.)
diboscia < fr. débauche ; *straviziu* ; (Babb.)
dibusciatu < fr. débauché ; *vizioso, curottu* ; (Babb.)
dimarchia < fr. démarche ; (Babb.)
divangiamentu < fr. dérangement ; *sco-modu* ; (Babb.)
e strene < fr. étrennes ; (ALC.)
fanfarone < fr. fanfaron ; (Falc.)
farsore < fr. farceur ; (Alf.)
- feneante* < fr. fainéant ; *piazzone* ; (Samp., ALC.)
flemaru < fr. flemard ; *sdilaziatu, pianzone* ; (Samp.)
grussieru < fr. grossier ; *grossolanu, rozzu* ; (Samp., Babb.)
madama < fr. madame ; (Alf.)
madamicella < fr. demoiselle ; (Alf.)
mandiante < fr. mendiant ; *circataghiu* ; (Samp.)
mandià < fr. mendier ; *circatà* ; (Samp.)
mansiù < fr. monsieur ; *sgìò, signor* ; (Samp.)
mersi < fr. merci ; *grazie* ; (Babb., Samp.)
metressa < fr. maîtresse ; *amante* ; (Samp.)
musciar < fr. mouchard ; (ALC.)
nittugna < fr. nitouche ; (Falc.)
parià < fr. parier ; *scumette* ; (Samp.)
patti e chiti < fr. -quittes ; *patti e pagati* ; (Samp.)
pistò < fr. piston ; *appoghiu, ricumandazione* ; (Samp.)
pulitezza < fr. politesse ; *curtezia* ; (Samp.)
raccaglia < fr. racaille ; (Alf., Falc.)
rinumata < fr. renommée ; *numea, numinanza* ; (Babb.)
scamatà < fr. escamoter ; (Alf.)
scianza < fr. chance ; *fortuna, diccia* ; (Samp., Babb.)
sciiffò < (volg.) chiffon (*meretrice*) ; (Falc.)
scioffre < fr. chères frères ; *frati ignorantelli* ; (Falc., Salv.)
tostu < fr. toast ; (Alf.)
triscia < fr. tricher ; *arrubà* ; (Samp.)
trumpà < fr. tromper ; (Alf.)
vaiù < fr. vayou ; *andaccianu, sbarazzinu* ; (Samp., Babb.)

MAGÁNÉLET

Családi élet

- Antuannu* < fr. Antoine ; (Samp.)
anzianu < fr. ancien ; *bacchiu* ; (Alf., Babb.)
apparinta < fr. apparenter ; (Alf.)
bersà < fr. bercer ; *azigà* ; *barcullà* ; (Samp.)
Duminiccu < fr. Dominique ; (Samp.)
fiansaglie < fr. fiançailles ; *parolla, abbracciu* ; (Samp., ALC.)
fiansè < fr. fiancés ; *prumessi* ; (Samp.)
- Fransuasa* < fr. François ; (Samp.)
magliuta < fr. emmailloter ; (ALC.)
nurissa < fr. nourrice ; *balia* ; (Samp.)
Pollu < fr. Paul ; (Samp.)
prima d'accusamentu < fr. prime- ; *premiu di maternità* ; (Alf.)
Sgerunnia < fr. Jérôme ; (Samp.)
Xaveriu < fr. Xavier ; *Saveriu* ; (Babb.)

Betegségek

- apsè* < fr. apcès ; (ALC.)
balajfa < fr. balafre ; (ALC.)
bossa < fr. bosse ; *gobba, zomba* ; (Samp.)
cirnatu < fr. cerné ; (Alf.)
crampa < fr. crampe ; (ALC.)
- erezipela* < fr. erezipele ; (ALC.)
evanuitu < fr. évanoui ; *sbinuitu* ; (Ba bb.)
gangrena < fr. gangrène ; (ALC.)
servati < fr. cernés ; (ALC.)

abasgiuru < fr. abat-jour; *paralume, capellu*; (Samp.)
allumetta < fr. alumette; *fulminante, zulfanellu*; (B., S., F., ALC., ALEIC.)
ampulla < fr. ampoule; *ampolla*; (Samp.)
armuaru < fr. armoire; *scanceria, armadiu*; (Samp., Babb.)
balansuar < fr. balançoire; *bazziculelli*; (Babb.)
bidone < fr. bidon; *stagnone, stagnerone*; (Samp., Alf., Falc.)
bolu < fr. bol; *coppa*; (Babb., Alf.)
brossa < fr. brosse; *spazzuletta, spazzula*; (Babb., Samp.)
buatta < fr. boîte; *scatula, scatuletta*; (Samp., Alf.)
burrà < fr. bourrer; *imbutrà, imbutti*; (Samp.)
canapè < fr. canapé; (Falc.)
capitunà < fr. capitonner; *imbutti*; (Samp.)
caraffa < fr. carafe; (Falc.)
casarola < fr. casserole; (ALC.)
cava < fr. cave; *cantina*; (Babb., Samp.)
chinchè < fr. quinquet; *lume, lumera* (a *petrioliu*) (Samp.)
contraventu < fr. contrevent; (ALC.)
crascinaru < fr. crachoir; (Alf.)
crusce < fr. crochet; *ancinu, granfju*; Samp; (ALC.)
cucinara < fr. cuisinière; (Alf.)
cunsiergiu < fr. concierge; (Alf.)
cuvette < fr. cuvette; (Salv.)
cuscetta < fr. couchette; (Salv.)
edredo < fr. édredon; (ALC., Salv.)
etasgera < fr. étagère; (ALC.)
flaccone < fr. flacon; *buccatta, ampullina*; (Samp., Alf.)
flambò < fr. flambeau; (ALC.)
furnò < fr. fourneau (rôtissoire); (Babb.)
futtogliu < fr. fauteuil; *sedione*; (Samp., ALC.)
giara, ciara < fr. jarre; (Alf.)
griglia < fr. grille; *ringhera, ferriata*; (Samp., Salv.)
grigliu < fr. gril (?); (Salv.)
guarnitura < fr. garniture; (Alf.)

lampa < fr. lampe; (ALEIC)
lucchettu < fr. loquet; (Falc., Salv., ALC., ALEIC)
pagnè < fr. panier; *paneru, spurtina, panirella*; (Samp., Babb.)
passuara < fr. passoire; *colu, culaghiola*; (ALC., Samp., Alf.)
petrollu < fr. petrol; *petroliu*; (Samp.)
pilotta < fr. pelote; *ghiumellu*; (Samp.)
placcà < fr. placard; *armadiu, cridenza*; (Samp., Babb.)
plaffò < fr. plafond; *suffitto*; (Samp., Alf.)
rensa < fr. rincer; *rincetà, ricchiarà*; (Samp.)
marchia < fr. march; *scalinu, scalellu*; (Samp.)
marmitta < fr. marmite; *pignatta, ramina*; (Samp.)
menasgera < fr. ménagère; *donna di casa*; (Samp.)
menasgiu < fr. ménage; *casa*; (Samp.)
mescia < fr. mèche; *miccia, biocculu, viagliata*; (Alf., Samp.)
musciette < fr. mouchettes; *pinzette, smucculatoghju*; (Babb.)
nappa < fr. nappe; (Alf.)
ridò < fr. rideau; *tenda, tindina*; (Babb., Alf.)
scioffa < fr. chauffer; (Alf.)
sciudiera < fr. chaudière; *caldara, caldaghia*; (Samp.)
sciuffaretta < fr. chaufferette; (Alf.)
sciuminè < fr. cheminée; *caminu, caminettu*; (Babb., Samp.)
sciuvro < fr. chevron; *currente*; (Samp.)
succuppa < fr. soucoupe; *piattinu*; (Samp.)
tabure, -retu < fr. tabouret; (ALC.)
tapi < fr. tapis; (ALC.)
tirabusciò < fr. tire-bouchon; *cacciatappu*; (Samp.)
tumetta < fr. tomette; *chiapella*; (Samp., Falc.)
turcione < fr. torcoun; *canavacciu*; (Samp.)
vessella < fr. vaisselle; *stuglie, piatti*; (Babb.)
vigliosa < fr. veilleuse; *luminu, luminellu*; (Babb., Samp.)

Ételek, italok, stb.

apsentu < fr. absinthe; *assensiu*; (Babb.)
anduglia < fr. andouille; (Falc.)
asezunà < fr. assaisonner; (ALC.)
biera < fr. bière; *birra*; (Samp.)
buffaladoba < fr. beuf-en-daube; (Falc., Salv.)
bugliabessa < fr. bouillabaisse; *aziminu*; (Samp.)
bubbò < fr. bonbon; (Alf.)
cornè, -netu < fr. cornet; (ALC.)
desseru < fr. dessert; *frutta*; (Samp.)
fricò < fr. fricot; *accunciatu*; (Samp.)

furmaghiu < fr. fromage; (Alf.)
gattò < fr. gâteau; *pastizzu, dolce*; (Samp.)
guttè < fr. goûter; *cineculu*; (Samp.)
nugà < fr. nougat; *amandulata*; (Samp., Alf.)
nuglie < fr. nouilles; *bavetta*; (Samp.)
ripastu < fr. repas; *pranzu, pastu*; (Samp., Babb.)
sciù < fr. chou; *dolce*; (Samp.)
sigigò < fr. gigot; *cosciotto*; (Samp.)
tumata < fr. tomate; *pomudoru*; (Samp.)

abiglià, -assi < fr. habiller, s' -; (Falc., ALC.)
(desabigliassi < fr. se dés-;) (ALC.)
agrafu < fr. agrafe; (Alf.)
amidu < fr. amidon (?); (Falc.)
basca < fr. basque; (Falc.)
bavuaru < fr. bavoire; *baverolu*; (Samp., Salv.)
bertelle < fr. bretelles; (Falc.)
botta < fr. botte; *stivale*; (Babb., Alf.)
brudaria < fr. broderie; *ricamu*; (Babb.)
bruddà < fr. broder; (Alf.)
brussà < fr. brosser; *spazzulità*; (Babb.)
buttina < fr. bottine; *stivaletti*; (Babb., Alf.)
buttone < fr. bouton; *brusgiolu*; (Samp.)
cambrè < fr. cambray; (Falc.)
canna < fr. canne; *bastone*; (Samp.)
cannuttè < fr. canotier; *paglietta*; (Sap.)
cappuscio < fr. capuchon; *capuccinu*;
cappottu; (Samp.)
caracò < fr. caracò; *casacchinu*; (Samp.)
caschetta < fr. casquette; *berretta*; (Samp.)
casciune < fr. cache-nez; *ciarpa*; (Samp., Alf.)
cuaffa < fr. coiffe; *cappucciu, cuffia*; (Samp.)
cursasgiu < fr. corsage; *casacca*; (Samp.)
corsè < fr. corset; *imbustu*; (Babb.)
culotta < fr. culottes; *calzoni*; (Babb., Samp.)
dintella < fr. dentelle; *trina, puntetta*; (Babb., Samp.)
flacchina < fr. frac; (Alf.)
foccollu < fr. faux-col; *cullettu, cullinu*;
(Samp.)
frange < fr. franges; (ALC.)
fulà-, aru < fr. foulard; (Falc.)
furratu < fr. fourré; *pillicciutu*; (Samp.)
gètri < fr. guêtres; (ALC.)
gussè < fr. gousset; *stacchinu*; (Babb.)
lassè < fr. lacet; *curdone, stragliere*; (Samp.)

lengiu < fr. linge; *biancavie*; (Babb., Samp.)
manchè < fr. mannequin; (ALC.)
manscetta < fr. manchette; *manicignulu*;
(Samp.)
panasciu < fr. panache; *pinnacciulu*; (Samp.)
pantalone < fr. pantalon(?); (Falc.)
pardussiu < fr. pardessus; *mantiellu, sopra-*
bitu; (Samp.)
passa-pelu < fr. passe-poil; (Falc.)
pegnuaru < fr. peignoir; (Alf.)
plissè < fr. plissé; *pighittatu, arricciatu*;
(Babb., Samp.)
plissà < fr. plisser; *pighittà, arriccià*; (Babb., Samp.)
pucchièta < fr. pochette; Falc. (Salv.)
pumpò < fr. pompon; *cioppu*; (Samp., Alf.)
ripassà < fr. repasser; *stirà*; (Babb., Samp.)
risiglia < fr. résille; (Alf.)
roba < fr. robe; (Alf.)
sandalla < fr. sandale; *sandula*; (Samp.)
sciffò < fr. chiffon; *stracciu*; (Samp. Babb.)
sciffunà < fr. chiffonner; *spigazzà; ingrun-*
chiuli; (Samp., Babb.)
scimisetta < fr. chemisette; *camigetta*; (Babb.)
sciusste < fr. chaussettes; *calzete*; (Samp.)
sciussò < fr. chausson; *ciavatta, pamtofula*;
(Samp.)
sgiambiera < fr. jambière; *ghiambale*; ; (Samp.)
sgiarittiera < fr. jarrettière; *ligacciulu*;
astica (Samp.)
trenna < fr. traine; *ciudacciulu*; ; (Samp.)
trico < fr. tricot; (Alf.)
tricuttà < fr. tricoter; *calzittà*; (Samp. ALC.)
trussò < fr. trousseau; *pannamenti*; (Babb. Carlotti, Samp.)
turcione < fr. torchon; (Falc.)

Elvont kifejezések, lelki élet jelenségei, stb.

affrozu < fr. affreux; (ALC.)
aisce < fr. hair; *odjà*; (Samp.)
atenu < fr. haleine (?); (Alf.)
amporti < fr. emport; (ALC.)
analisi < fr. analyse; *analisi*; (Babb.)
annarbatu < fr. énérvé; (ALEIC.)
antusiasmu < fr. enthousiasme; *intusiasmu*;
(Babb.)
appiombu < fr. aplomb; *disinvoltura*; (Babb. Alf.)
apprizià < fr. apprécier; *apprizzà, stimà*;
(Babb.)
astuziosu < fr. astucieux; (Falc.)
attenzione < fr. attention; (Falc., ALC.)
attitudine < fr. aptitude; (Falc.)
blagà < fr. blaguer; *burlà*; (Babb.)
blamà < fr. blâmer; *biasimà*; (Samp.)
blamu < fr. blâme; *biasimi*; (Samp.)

bruglia < fr. brouillier; *imbruglià*; (Babb.)
caffaru < fr. cafard; *malumore*; (Samp.)
certitudine < fr. certitude; *cirtezza*; (Babb.)
crache < fr. craque; (ALC.)
cregne < fr. craindré; (Alf.)
dicetta < fr. disette; *pinuzia, scarsità*; (Babb.)
digurditu < fr. dégourdi; *scatavoltu, scaltru*;
(Babb., Samp.)
divuatu < fr. dévoué; *divotu*; (Samp.)
ebaitu < fr. ébahi; *sbalurditu*; (Babb.)
esciuà < fr. échouer; (Alf.)
faglibile < fr. faillible; *falibile*; (Babb.)
fagliscè < fr. faillir; *faliscè*; (Samp.)
faglita < fr. faillite; *falita*; (Samp.)
fasciassi < fr. se fâcher; *strazzissi, affligesi*;
(Babb.)
faticatu < fr. fatigué; (*faticatu*), *indispostu*;
(Babb.)

- flattà* < fr. flatter ; *allusingà, imbuffà* ; (Samp.) Alf.)
fruasà < fr. froisser ; *uffende, pugne* ; (Babb.)
fuldruaiatu < fr. foudroyé ; *fulminatu, attunatu* ; (Samp.)
ghigna < fr. guigne ; *sdiccia, sfortuna* ; (Samp.)
ginassi < fr. se gêner ; *scumudassi, disturbassi* ; (Babb.)
imballassi < fr. s'emballer ; *intusiasmassi* ; (Babb.)
imballatu < fr. emballé ; *furiosu* ; (Samp.)
imbestiamentu < fr. embêtement ; *noia* ; *rompicapu* ; (Samp.)
imbistià < fr. embêter ; *assicà* ; (Babb.)
imbistiassi < fr. s'emêter ; (Alf.)
infauglibile < fr. infaillible ; *infallibile* ; (Babb.)
infisciassi < fr. se fier ; *impipassi* ; (Samp.)
intrigatu < fr. intrigué ; *impenseritu* ; (Samp., Babb.)
invidia < fr. envie (calco) ; *voglia* ; (Salv.)
lantrindà < fr. lanterner ; *tintinnà* ; (Babb.)
lasciu < fr. lâche ; (Alf.)
malore < fr. malheur ; *disgrazia* ; (Samp., Alf.)
malurosi < fr. malheureux ; *disgraziatu* ; (Samp., Alf.)
marmuttà < fr. marmotter ; (Alf.)
michi-machi < fr. micmac ; (Alf.)
onestità < fr. honnêteté ; (ALEIC.)
prissatu < fr. pressé ; *primutu, incalcàtu* ; (Babb.)
rancuna < fr. rancune ; (Alf.)
reddu < fr. raide ; (Alf.)
rigvettu < fr. regret ; *vincrescimentu* ; (Babb., Samp.)
- ringrittà* < fr. regretter ; *rimpiegne, pentesi* ; (Babb., Samp.)
rimarcà < fr. remarquer ; *osservà* ; *mutà* ; (Babb.)
ruttina < fr. routine ; *pratica, abitudine* ; (Samp., Babb.)
saviu (esse) < fr. être sage ; (Alf.)
sciarmà < fr. charmer ; *addillettà* ; (Samp.)
sciarmu < fr. charme ; *addillettu* ; (Samp.)
scisciu < fr. chich ; *minutu, aguzzinu* ; (Samp.)
sdvirangia < fr. déranger ; *disturbà, scudà* ; (Samp.)
sgena < fr. gêne ; *bisognu, scomodu* ; (Samp.)
souvenirsi < fr. se resouvenir ; (Falc.)
(mi suvengu: l'uso!) (Alf.)
stunà < fr. étonner ; *stupi, stupisce* ; (Babb., Samp.)
suagnà < fr. soigner ; *curà* ; (Babb.)
suettà < fr. souhaiter ; *augura* ; (Samp.)
suetti < fr. souhaits ; *auguri* ; (Samp., Alf.)
suffranza < fr. souffrance ; *patimentu, dolore* ; (Babb.)
sussi < fr. souci ; *penseru, riompicapu* ; (Samp., Alf.)
suveniru < fr. souvenir ; *aricordu* ; (Samp., Babb.)
tacchinà < fr. taquiner ; (Alf.)
toccu < fr. touché ; *commossu, imprissionatu* ; (Babb.)
tracassu < fr. tracas ; *fastidiu* ; (Samp.)
truccu < fr. truc ; *minichicchia* ; (Samp.)
tuppè < fr. toupet ; *sfacciatezza* ; (Samp.)

Fényűzés, stb.

- agraffu* < fr. agrafe ; *fibbia, ramminu* ; (Samp.)
alianza < fr. alliance ; *anellu* ; (Samp.)
bigiu < fr. bijou ; (I. Falc ; Alf.)
broschia < fr. broche ; *fermaglio* ; (Babb., Alf.)
cogliè < fr. collier ; (ALC.)
lunette < fr. lunettes ; *specchiotti, ucchiali* ; (Samp., Babb.)
mostra < fr. montre ; *rulogiu, arilogiu* ; (Babb., Samp., Alf.)
parfumà < fr. parfumer ; *prufumà* ; (Babb., Samp., Alf.)
- parfume* < fr. parfume ; *profume* ; (Babb., Samp., Alf.)
parfumaria < fr. parfumerie ; *prufumaria* ; (Babb., Samp., Alf.)
pidaloccu < fr. pendeloque ; (Alf.)
pudra < fr. poudre (de riz) ; *pulveretta* ; (Samp.)
purrassi < fr. se poudrer ; *infarinassi* ; (Babb.)
sciccu (cicca) < fr. chic ; *elegante, bellu* ; (Samp., Alf.)
scigiù, cigiù, gigiù < fr. joujou ; (Falc., Salv.)

A mindennapi élet szavai

- abrittassi* < fr. s'abriter ; *ascondesi, parassi* ; (Samp.)
acruscià < fr. accrocher ; *appiccà, arringà* ; (Samp.)
acculà < fr. œculer ; *mette a e strette* ; (Babb.)
agassà < fr. agacer ; *stuzzicà* ; (Babb.)
allumà < fr. allumer (?) ; (Falc.)
altiratu < fr. altéré ; *assitatu* ; (Babb.)
- apprittà* < fr. aprêter ; *praparà* ; (Babb.)
arrangia < fr. ranger, ar- ; *ordinà, assestà* ; (Samp.)
arristà < fr. arrêter ; *fermà* ; (Babb.)
arristessi < fr. s'arrêter ; *s'arreggie* ; (Babb., Samp., Alf.)
assemblà < fr. assembler ; *agghiumghe* ; (Samp.)
assessundà < fr. assaisonner ; *cundisce* ; (Samp.)

asticatu < fr. astiqué; *pulitu, liccatu*; (Samp.)
azzarda < fr. hasarder; *risicà, arrisicà*; (Babb.)
azzardu < fr. hasard; *risicu, casu*; (Babb.)
per azzardu, all'azzardu, a tuttu azzardu (cfr. fr. par hasard, au hasard, à tout hasard; (Babb.)
aziunà < fr. actionner; (Falc.)
barbuglià < fr. barbouiller; *infilicà*; (Samp.)
blò < fr. bleu; (ALEIC.)
briglià < fr. briller; *lucè*; (ASamp.)
cancà < fr. cancans; (ALC.)
carrè < fr. carré; *quadru, quadratu*; (Samp.)
carrò < fr. carreau; (Alf.)
casà < fr. casser; *collucà, asconde*; (Samp.)
chità < fr. quitter; *lascià, abbandunà*; (Samp., Alf.)
ciavirà < fr. chavirer; (Falc.)
crascià < fr. cracher; (Alf.)
crassosu < fr. crasseux; *luzzosu, mullizzosu*; (Samp.)
incrassatu < fr. encrassé; *incughiatu*; (Samp.)
culbuttà < fr. culbutte; (Alf.)
detraccatu < fr. détraqué; *rottu, sgangheratu*; (Samp.)
devastu < ft. dégat; *guastu*; (Babb.)
dibarazzu < fr. débarras; *sbarazzu*; (Babb.)
digressà < fr. dégraisser; *nettà, pulisce*; (Samp.)
dipisciassi < fr. se dépêcher; *spicciassi*; (Babb.)
dìrangidà < fr. déranger; *scumudà*; (Babb.)
dirulà < fr. dérouler; *sbugginà*; (Babb.)
fìrmà < fr. fermer (?); (Alf.)
flambatu < fr. flambé; *persu, ruvinatu*; (Samp.)
frisà < fr. friser; *arricià, incrispà*; (Babb.)

frisatu < fr. frisé; *arriciatu*; (Babb., Samp.)
incunnusciutu < fr. inconnu; *scunnusciutu*; (Babb.)
ingurdisce < fr. engourdir; *aggrancà*; (Samp.)
intamà < fr. entamer; *intaccà, principà*; (Samp.)
intravà < fr. entraver; *intralcidà*; (Babb., Alf.)
intuscidà < fr. toucher (?); (Alf.)
iscivosa < fr. lessiveuse; *bugnu, bugnolu*; (Samp.)
lurdu < fr. lourd; *pisante*; (Samp., Babb.)
muscià < fr. moucher; *stugghiassi, smucculà*; (Babb., Alf.)
musciassi < fr. se moucher; *sciuciassi*; (Babb., Alf.)
nià < fr. nier (?); (Alf.)
numà < fr. nommer; *chiamà, numinà*; (Samp.)
oppusatu < fr. opposé; *oppostu*; (Samp.)
plungsià < fr. plonger; *cuttà, capiciutà*; (Samp.)
posa < fr. pause; *piantata, arrettà* (Samp.)
pressassi < fr. se presser; *spicciassi*; (Samp.)
prettu < fr. prêt; *prontu*; (Samp., Babb.)
prisà < fr. priser; (Alf.)
prissà < fr. presser; (Alf.)
propriu < fr. propre; *nettu, pulitu*; (Samp.)
proprietè < fr. propriété; *pulizia*; (Alf.)
pruminà < fr. promener; *passighia*; (Samp.)
pruminata < fr. promenade; *spassighiata*; (Samp., Falc.)
risetta < fr. risarella, boccarisa; (Babb.)
stufe < fr. étouffe; (ALC.)
succussa < fr. secousse; (Alf.)
travaglià < fr. travailler; (ALEIC!)
travagliu < fr. travail; (ALEIC!)

KÜLSŐ TERMÉSZET

Állatok, állattenyésztés

appatà < fr. appâter; (Alf.)
attilla < fr. atteler; (Alf.)
barda < fr. barde; (Alf.)
basana < fr. basane; (Falc.)
bridura < fr. bride; (Falc.)
burdunà < fr. bourdonner; (ALC.)
burdone < fr. (faux-) bourdon; (ALC.)
butollu < fr. butor; (Falc.)
canaru < fr. canard; *anatra*; (Samp., ALC.)
cochigliagiù < fr. coquillage; (ALC.)
crignera < fr. crinière; (ALC.)
cucchiglia < fr. coquille; *chiaroppulu*; (Samp., ALC.)
duve < fr. duvet; (ALC.)
fer a cavallu < fr. fer à cheval; (ALC.)
uraggiu < fr. fourrage; (ALC.)

gazzuglia < fr. gazouiller; (ALC.)
griffi < fr. griffe; (Falc., ALC.)
lapinu < fr. lapin; *cunigliu*; (Samp.)
littiera < fr. litière (ALC.)
loccu < fr. loche; (Falc.)
marsulinu < fr. marsouin; (Salv.)
mescia < fr. méche; *lucignulu*; (Babb.)
museghera < fr. muselière; *muserola*; (Samp.)
papigliò < fr. papillon; *farfalla, ciatta*; (Samp.)
patta < fr. patte; *zampa*; (Alf.)
sabot < fr. sabot; *zocculu*; (Babb.)
scaglia < fr. écaille; *scama*; (Babb.)
solu < fr. sole; *sogliula*; (Falc.)
vulaglia < fr. volaille *pullame*; (Samp., Babb.)

Növények

arbustu < fr. arbuste ; (ALC.)
artichoccu < fr. artichout ; (Babb., Alf.)
betterava < fr. betterave ; *barbabetula* ; (Samp. Falc., ALC., Salv.)
bursgind < fr. bourgeonner ; *sbucci* ; (Samp.)
bursgione < fr. bourgeon ; *occhiu (di a pianta)* ; (Samp.)
carotta < fr. carotte (?) ; (Falc.)
citroni < fr. citrons ; *limoni* ; (Babb.)
coclicò < fr. coquelicot ; (ALC.)
fanassi < fr. se faner ; (ALC.)
flambe < fr. flambe ; (ALC.)
gatiu arde < fr. (calco su : mauvaises herbes?) (ALC.)

giansiana < fr. gentiane (ALC.)
ghi < fr. gui ; (ALC.)
gruseglia < fr. groseille ; (Falc.)
gusa < fr. gousse ; (ALC.)
luserna < fr. luzerne ; (Alf.)
obergina < fr. aubergine ; *melzana* ; (Samp.)
navetta < fr. navet ; *navone* ; (Samp.)
patecca < fr. pastèque ; (Falc., Alf.)
pussà < fr. pousser ; *puntà, pettughid* ; (Samp., Babb.)
radicchiu < fr. radis ; *ravanetta* ; (Samp.)
sellaru < fr. celeri ; (Alf.)

Fémek

faraglia < fr. ferraille ; (ALC.)
fero bianco < fr. fer-blanc ; (ALC.)

lattone < fr. laiton ; *ottone* ; (Samp.)
miniom < fr. minium ; *miniu* ; (Babb.)

Légköri jelenségek

arcansiel < fr. arc-en-ciel ; (ALC.)
aversa < fr. averse ; (ALC.)
crescente < fr. croissant ; (ALC.)
givra < fr. givre ; *brinata* ; (ALC.)

lumera ; lumière ; (ALC.)
pianeta < fr. planete (gen.) ; (Babb.)
verglas < fr. verglas ; *crudruva* ; (Babb.)

Földrajzi kifejezések

detrud < fr. détroit ; (ALC.)
europeanu < fr. européen ; *europèu* ; (Babb.)
giuiffu < fr. juif ; *ghiudeiu, ebbreiu* ; (Samp.)
insulanu < fr. insulaire ; *isulanu* ; (Babb.)
oceanu < fr. océan (?) ; (Falc.)
patrud < fr. patois ; *pariatu, dialettu* ; (Babb.)

plattò < fr. plateau ; (Alf.)
strangeru < fr. étranger ; *stranieru, furesteru* ; (Samp., Alf.)
trambulamentu < fr. tremblement ; *tarramotu* ; (Babb.)

KÜLÖNBÖZŐ SZAVAK

Testrészek

anscia < fr. hanche ; (ALEIC.)
cranu < fr. crane ; (ALC.)
fronte < fr. front ; *fronte* (femm.) ; (Babb.)
grimassa < fr. grimace ; *versi, birsacci* ; (Babb.)
larma < fr. larme ; *lacrima* ; (Samp., (Babb.)
mullè < fr. mollet ; *pesciu (di gamba)* ; (Samp.)
narina < fr. narine ; *nara* ; (Babb.)
pussu < fr. pouce ; *pollice, ditu grossu* ; (Babb.)

taglia < fr. taille ; *statura* ; (Babb.)
tube, tupezzu < fr. toupet ; (Guarn.)
ratta < fr. rate ; *melsa* ; (Samp.)
ride < fr. rides ; (ALEIC.)
tressa < fr. tresse ; *curdella* ; (Samp.)
tuppè < fr. toupet ; *ciuffu* ; (Babb.)
siluetta < fr. silhouette ; (Carlotti)

Számnevek, mértékek stb.

buceron < fr. bougeron (?) (Falc.)
cinquesimu < fr. cinquième ; *quintu* ; (Samp.)
decalitru < fr. décalitre ; (Alf.)
decesimu < fr. dixième ; *decimu* ; (Samp.)
dublagiu < fr. doublage ; (Falc.)
duzzena < fr. douzaine ; *duzzina* ; (Samp.)

minuta < fr. minute ; *minutu* ; (Babb., ALEIC.)
miziornu < circa miziornu a quattordici ore
 cfr. fr. chercher midi à quatorze heures ; (Alf.) (calco)
mullu < fr. moule ; *langaid, maccherone* ; (Samp.)

ora < fr. heure; (Babb.)
quattresimu < fr. quatrième; *quartu*;
(Samp.)
(*meno u quartu* < fr. moins le quart; — *un* —
(Babb.)
sciffru < fr. chiffre; *neru*; (Samp.)

sciuppina < fr. chopine; *mezza*, *mezzetta*
(Samp.)
seiesimu < fr. sixième; *sestu*; (Samp.)
sittesimu < fr. septième; *settimu*; (Babb.,
Samp.)
zerò < fr. zéro; *zeru*; (Babb.)

Játékok

bamboscia < fr. bamboche; (Alf.)
casciuccasciu < fr. cache-cache; *piattatella*;
(Samp.)

crocmiten < fr. croquemitaine; (ALC.)

Különféle tárgyak

bache < fr. baquets; (ALC.)
bara < fr. barre; (Falc., ALC.)
baveta < fr. bavette; (ALC.)
blaga < fr. blague; *bursetta*; (Babb., Samp.)
bullà < fr. boule; *buccia*, *palla*; (Samp.)
burrinu < fr. bourin; (Falc.)
canna < fr. canne; (Alf.)
carniè < fr. carnier; (ALC.)
cossa < fr. cosse; (Falc.)
cravascia < fr. cravache; (Alf.)
draga < fr. drague; (Falc.)
echalas < fr. échalas; *palu*; (Babb.)
fiola < fr. fiole; (Guarn.)
fissella < fr. ficelle; (Alf.)

pegnu < fr. peigne; *pettine*; (Samp.)
pivò < fr. pivot; (Alf.)
rullò < fr. rouleau; *bacinu*; (Samp.)
scena < fr. chaîne; *catinetta*; (Samp.)
scinetta < fr. chaînette; (Samp., ALC.)
sciarniera < fr. charnière; *mappula*, *mapetta*;
(Samp., ALC.)
sciviglia < fr. cheville; *punta*, *cavicchia*;
(Samp., Babb., Alf.)
tabletta < fr. tablette; (Falc.)
tacchettu < fr. taquet; (Falc.)
tivulira < fr. tirelire; *bussuletta*; (Samp.)
tricca < fr. trique; (Alf.)
tundosa < fr. tondeuse; (Alf.)

Elüljárók, kötésszók, különböző szólások, határozószók stb.

a < fr. à; *cu*, *da*; (Babb.)
c'è a di < fr. c'est-à-dire; (Alf.)
aa cocca < fr. à la coque; (Alf.)
aggisce < fr. il s'agit; (Alf.)
alò < fr. allons; (Falc.)
alondò < fr. allons donc; *via!*; (Samp.)
appressu < fr. après; (Falc.)
bassa < fr. basse; *u vassu*; (Babb.)
un brunscià fr. < broncher; *sta zittu!*; (Samp.)
ciaschi < fr. chaque.
chitu a < fr. quitte à; *a pattu di*; (Babb.)
cassà a crutta < fr. casser la croute; *strap-*
passi un boccone; (Samp., Alf.)
in cungè < fr. en congé; *in riposu*; (Samp.)
cuscìa < fr. couché; *ghiaci!*; (Samp.)
vene di — *va a* < fr. il vient de — il va;
(Babb.)
vene di parte < fr. il vient de partir; *è partitu*
a temp'avà; (Babb.)
va a parte < fr. il va partir; *partarà*, *avalavà*;
(Babb.)
dipoi < fr. de puis; *da*; (Babb.)
a disegnu < fr. à dessein; *apposta*; (Babb.)
euh < fr. hein; *indeh, che?*; (Samp.)
faccia a < fr. face à; *in faccia di*; (Babb.)
cume fò, *cumm'i fò* < fr. comme il faut; (Alf.,
Falc.)

a fora e a misura < fr. au fur et à mesure;
a manu a manu; (Samp., Babb.)
lascià in piantu < fr. laisser en plant; (Alf.)
infine < fr. enfin; *èppuru*; (Samp.)
avè invidia di dorme < fr. avoir envie de
dormir; (ALC.)
au longu di < fr. au long de; *longu u*, *arente*
u; (Babb.)
messi < fr. mais si; (Falc.)
u mondu < fr. le monde; *a jente*; (Babb.,
Alf., Samp.)
Oh! la là! Oh là! < fr. idem; *ohimè! o Diu!*
(Samp.)
omu < fr. on; (Alf.)
orosamente < fr. heureusement; *fortunata-*
mente; (Samp.)
ossi < fr. aussi; (Alf.)
par < fr. par; *cun*; (Babb.)
parcore < fr. par coeur; (Alf.)
pardi < fr. pardi; *perdiancine*; (Samp.)
a pocu pressu < fr. à peu près; (Alf.)
siate polito < fr. soyez poli; (ALC.)
purtantu < fr. pourtant; *èppuru*; (Alf.,
Samp.)
riempie u so duvè < fr. remplir son devoir;
compie . . .; (Babb.)
mullà a riturnu < fr. (amener) à retour; (Falc.)

rivene a di < fr. celà revient a dire ; *que bole di* ; (Babb.)

rumpite < fr. rompez ; *a la larga* ! ; (Samp.)

solatamente < fr. seulement ; *sultantu* ; (Samp.)

abimà < fr. abimer ; (Alf.)

abbruttissi < fr. s'abrutir ; (Falc.)

abritassi < fr. s'abriter ; (ALC.)

abutisce < fr. abouter ; (Alf.)

accumplitu < fr. accompli ; (Alf.)

aggità < fr. agiter ; (ALC.)

ammainà < fr. amener ; (Falc.)

ammugliatu < fr. mouille ; (Alf.)

amputà < fr. amputer ; (Falc.)

applatitu < fr. aplati ; (Alf.)

arrasami < fr. rase-moi ; (ALEIC.)

baragiu < fr. barrage ; (Alf.)

begiu < fr. beige ; (Falc.)

ben portante < fr. bien portant ; (Alf.)

in biè < fr. en biais ; *in bisbò, in cateriocchiu* ; (Samp.)

bigliò < fr. billot ; *muzu, troppulu* ; (Samp.)

blemme < fr. blème ; (Falc.)

blessà < fr. blessé ; *feritu* ; (Samp.)

bleu < fr. bleu ; (Alf.)

bluccà < fr. bloquer ; (Falc.)

bordu < fr. bord ; *orlu, arice, sponda* ; (Samp.)

burduva < fr. bordure ; (Samp.)

borina < fr. borne ; *limiti, unteru* ; (Babb., Samp., Alf.)

branca < fr. branche ; *bramu, vetta, ghiambone* ; (Samp.)

bricculà < fr. bricoler (?) ; (Falc.)

bucchè < fr. bouquet ; *mazzulu* ; (Samp., Falc.)

bugià < fr. bouger ; *buscià* ; (Babb., ALC., Alf., Samp.)

bumbatu < fr. bombé ; (Falc.)

buscula < fr. bousculer ; *capugghià, rimbascià* ; (Samp.)

calutta < fr. cachette ; *piattatoghju* ; (Samp.)

casgiula < fr. cajoler ; *liculà* ; (Samp.)

casuale < fr. casuel ; (Alf.)

chita < fr. quitter ; *abbandunà, parte da* ; (Babb.)

colpu di occhju < fr. coup d'oeil ; (ALEIC.)

crampone < fr. crampon ; (ALC.)

culbata < fr. culbute ; (ALC.)

cunduitu < fr. conduit ; *cundottu* ; (Babb.)

cuntrenta < fr. contrainte ; (Alf.)

cuppa < fr. coupe ; (Alf.)

cuscionaria < fr. cochonnerie ; (Alf.)

cuva < fr. couvrir ; (ALC.)

diburdà < fr. déborder ; *straripà, riuccà* ; (Babb.)

diburdamentu < fr. débordement ; *straripamentu, rivoccu* ; (Babb.)

tene vonu < fr. tenir bon ; *sta saldu* ; *un dalla vinta* ; (Babb.)

tranquillu come Battista < fr. tranquille comme Battiste ; (Falc.)

tuttu corsu chi < fr. tout corse qui... que ; *ogni, qualunque* ; (Babb.)

«Varia»

dibuttà < fr. débiter ; (Alf.)

dicruscia < fr. décrocher ; (Alf.)

digherpisce < fr. déguerpir ; *sbirbà* ; (Samp.)

disalterassi < fr. se désalterer ; *dissitassi* ; (Babb.)

disgrasieule < fr. désagréable ; (Alf.)

divisà < fr. diviser ; *divide* ; (Samp.)

duscia < fr. douche ; *duccia* ; (Samp.)

ebulementu < fr. éboulement ; (ALC.)

egretignà < fr. égratigner ; (ALC.)

esciudà < fr. échouer ; *fiascà* ; (Samp.)

fanga < fr. fange (?) ; (Falc.)

fissella < fr. ficelle ; *funicella, curdetta* ; (Samp.)

fluttà < fr. flotter ; *sventulà, sbattulà* ; (Samp.)

frappà < fr. frapper ; *ghiaccià* ; (Samp.)

frappassi < fr. se frapper ; (Alf.)

frisè, frisati < fr. frisè, frison ; (Alf., ALC.)

frisson < fr. frisson ; *brividu, siscu* ; (Babb.)

frissundà < fr. frissonner ; *imbrividì, scote* ; (Samp.)

frittà, fruttà < fr. froter ; *strufind, strupiccia* ; (Babb., Samp., ALC.)

frunzà < ft. froncer ; *agriviglià* ; (Samp.)

fuglià, fuglie < fr. fouiller ; *cavà, sircà* ; (Babb., Alf., Samp.)

fuglie < fr. fouilles ; *scavi* ; (Babb.)

funsatu < fr. foncée ; (ALC.)

gaffa < fr. gaffe ; *posima, errore* ; (Samp.)

gaspilià < fr. gaspiller ; (ALC.)

glissà < fr. glisser ; *sculiscia, sguillà* ; (Babb., Samp.)

griglià < fr. griller ; *incrustuli, fuvella* ; (Samp.)

grignuttà < fr. grignotter ; *murdiculà, rode* ; (Samp.)

grisu < fr. gris ; (ALEIC.)

guardà < fr. garder ; *conservare* ; (Babb.)

guirlanda < fr. guirlande ; (Salv.)

impuasuna < fr. empoisonner ; *avvelend, attuscà* ; (Samp.)

di marca < fr. de marque ; *di riguardu* ; (Babb.)

marcà < fr. marquer ; *signà, fa u so spiccu* ; (Babb.)

marchià < fr. marcher ; (Alf.)

massivu < fr. massif ; *massiciu* ; (Babb.)

melansgiu < fr. mélange ; *mischiu* ; (Babb.)

misà < fr. miser ; *puntà, mette* ; (Samp.)

muìd < fr. moyen ; *moggiu* ; (Samp.)

musciati < fr. mouche-toi ; (ALEIC.)

- muscittatu* < fr. *moucheté*; *picchiulatu*; (Samp.)
musà < fr. *mousser*; *sciunà*; (Babb.)
musosu < fr. *mousseux*; *sciumante*; (Babb.)
nivellu < fr. *niveau*; *livellu*; (Babb., Alf., Samp.)
nivillà < fr. *niveler*; *livillà*; (Alf.)
'ntrind < fr. *entraîner*; (Alf.)
paraggiu < fr. *barrage*; (Salv.)
pestiferatu < fr. *pestiféré*; *appistatu*; (Babb.)
piccura < fr. *picure*; (Alf.)
plattu < fr. *plat*; *pianu*; (Samp.)
plungidà < fr. *plonger*; (Alf.)
ponsò < fr. *ponceau*; (Falc.)
pressà < fr. *presser*; *pretta*, *sprimunghie*; (Samp.)
pruminà, *priminà* < fr. *promener*; *purtà a spassu*; (Babb.)
priminassi < fr. *se promener*; *spassigghidà*; (Babb.)
priminata < fr. *promenade*; *spassigghiata*; (Babb.)
pussà < fr. *poussade*; (Alf.)
ramassà < fr. *ramasser*; *coglie*; (Samp., Alf.)
ramollò < fr. *ramollir*; (Falc.)
rampà < fr. *ramper*; *striscia*; (Samp.)
rasà < fr. *raser*; *sbarbà*; (Samp., Alf.)
rasassi < fr. *se raser*; (Alf.)
veddu < fr. *raide*; *sticchitu*; (Samp.)
riculà < fr. *reculer*; (ALC.)
vientre, *vientrà* < fr. *rentrer*; (Alf.)
rifusà < fr. *refuser*; *nigà*, *rifiutà*; (Samp.)
rimarcà < fr. *remarquer*; (Alf.)
rimarcheule < fr. *remarquable*; (Alf.)
rimuà < fr. *remuer*; (Salv.)
rinsignà < fr. *renseigner*; *infurmà*; (Samp.)
rinsignamentu < fr. *renseignement*; *infurmazione*; (Babb.)
riprisà < fr. *reprendre*; *puntigghidà*; (Samp.)
ripussà < fr. *repousser*; *rispinghie*; (Samp.)
rondù < fr. *rond*; *tondu*; (Babb., Alf.)
sburdà < fr. *déborder*; *sbarsà*; (Samp., Alf.)
schintatu < fr. *esquinté*; *domu*, *troncu*; (Samp.)
sciarivari < fr. *charivari*; (Alf.)
scevi < fr. *chéri*; (Alf.)
scindà < fr. *chiner*; *scanzunà*, *zicà*; (Samp.)
scioccu < fr. *choc*; *intuppu*, *scontru*; (Samp., Alf.)
scrasà < fr. *écraser*; *sfracidà*; (Samp.)
sente < fr. *sentir*; *puzza*; (Babb.)
sisitu < fr. *saissi*; *spavitu*; (Babb.)
stuffà < fr. *étouffer*; *sbuffulà*; (Samp.)
suagnà < fr. *soigner*; *curà*; (Samp.)
svanuissi < fr. *s'évanuir*; *possassine*; (Samp.)
tampunà < fr. *tamponner*; (Alf.)
tapasgiu < fr. *tapage*; *rumore*, *chiasso*; (Samp., Alf.)
tijò < fr. *tuyau*; *cannuccia*, *cannellu*; (Samp.)
tracca < fr. *traque*; (Alf.)
transcia < fr. *tranche*; *fetta*; (Samp., Alf.)
tornu < fr. *tour*; *volta*, *turnu*; (Babb., Samp.)
turnante < fr. *tournant*; (Alf.)
usatu < fr. *usé*; *frustu*, *consumatu*; (Samp.)
variolatu < fr. *bariolé* (?); (Salv.)
vissà < fr. *visser*; *invità*, *avvità*; (Samp.)

ECSÓDI JÁNOS